

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elofizetési árak.
 Folyó: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12
 Utólagos: Negyedévre 5
 Egész évre 20

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszeszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A macedon torrongás.

— okt. 16.

(—z.—y.) Hol lehet egyebütt, mint Keletnek vulkánikus talaján, hol, miként a föld méhéből, az örökös lázongásra hajló féktelen népkedélyből dobják föl a hajlamok a tüzesőt, a lávát.

Nagyon kell vigyázni erre a mindig kitörni kész pusztító elemre, mert az egész Európát képes volna egy csapásra vértől ázott fegyverekbe öltöztetni a szunnyadó külső ellentétek fölszításával.

Mi nekünk is sok gondot okoz mostanság legujabban a Macedon forrongás. Macedóniát a bolgárok annyira aláaknázták már, politikai küldöttjeik addig lázították, míg ott forradalmi mazgalmak törtek ki.

A szultán tartományai közül Macedóniát és Albániát egyesíteni akarják. Ez az egyik törekvés, a másik pedig az, hogy Macedóniát hozzácsatolják Bolgárországhoz. A macedoniai bolgár bizottság, mely

Bulgária fővárosában, Szófiában, évek óta mint a nemzeti vágyódások végrehajtója dolgozik, ennek a vágnak megvalósítását bolgár nemzeti érdekké tette.

A baj azonban a bolgárokra nézve az, hogy Macedóniában nem csak bolgárok laknak, hanem szerbek és görögök is. Macedóniából a szerbek és bolgárok is részt követelnek, sőt a románok is. Olaszország pedig az albán partokra sóvárog, mert közel esik hozzá.

Ausztria-Magyarország sem lehet közömbös, mert Bosznia és Hercegovina a vitás területnél van.

Macedóniában a lázongás kitört és akik vezetik, mindazok azt magyarázzák a népnek, hogy a cár is akarja. Azért küldte egy rokonát és több orosz tábornokot Bulgáriába, hogy ünnepeljék a Sipka-szorosban az 1877—78-iki háború emlékét. Az orosz kormány azonban óvatos, mert Közép-Ázsiában van elfoglalva s a

mig ott végzi dolgát, előrelátással megegyezett Ausztria-Magyarországgal, hogy a Balkán-országban tartásuk fenn a rendet ők ketten. Időelőtti bajok ott ne legyenek. A török kormány a forradalmi kitörések ellen küldött ugyan katonaságot, de nem eleget. A macedoniai fölkelőket elnyomni nem bírja.

Ezek a zavargások emlékeztetnek az utolsó orosz-török háborút megelőző eseményekre. Akkor Hercegovinában lázongtak, most Macedóniában. — A török kormány akkor sem bírta elnyomni az első tüzet.

A kérdés most az, hogy a macedoniai zavargásokba nem avatkozik-e be idegen állam, mint akkor a hercegovinai zavargásokba Oroszország. A Sipka-szorosban, tehát Törökország hűbéres országának földjén rendezett győzelmi ünnep alkalmas a bolgárok izgatására. Oroszország, ha valamit el akar érni a Balkánon, a bolgárokat a

András nem hazudik.

Ira. Fodor Gyula.

— Égetnék meg, a ki a határidőt kitalálta!

— Mi az, tatám?

— En tudom! — szólt közbe az ifjabb Merkursarjadék és térdére tette az A—B—C—és könyvet.

Cili rávetette nagy barna szemeit.

— Mi azt nem tanultuk.

— No, egyszerű valami: idő meg határ.

— Még sem értem.

— Mert te csak leány vagy. — A fiuk mind értik.

— No, hát, de nagy sor is! Határ, meg idő.

— Az nem mindegy.

— S aztán miért nem?

— Mert tenálad a határon van az idő, a tatánál pedig az időn van a határ.

— Ugy? De különös. Mintha az nem mindegy volna?

A kereskedő lecsapta a papírra a ceruzát és rászólt a két gyerekre:

— Ne feleseljete! Ahhoz mind a kettő tolyás! — Te, Cili, menj segíteni a mamádnak, Náci pedig tanuljon, mert az egyszer-egy előbb való mindennél.

Csakugyan, most is az egyszer-egyben volt a hiba. Két vagon buzát kellett szállítani május elsejére a városba és ápril 26-án még 60 mázsa hiányzott.

Hol kell azt előteremtteni a falun, mikor már nagyon fogytán van ilyenkor a lábón járó buza a parasztnál?!

A vagonbért is meg kell fizetni, ha félben megy is, a különbözetet is meg kell fizetni, ha belészakad is a nyereség. Aztán — oda a kereskedői megbízhatóság. Ilyen emberrel nem kötnék többé üzletet.

Nosza, kapta a görbe botját és kiszaladt a falusi szatócsboltból.

Az első ember, akivel találkozott, Suba Tengely András volt, egy deres, haresabajuszu, apró, villogó szemű falusi potentát. Olyan tekintély a vagyona után, hogy még „iskolaszéknek” is beválogatták, bátor, a nagy tanultsága miatt ő rá lehetett volna ülni az iskolában.

— Mondja kend, András gazda, nem volna még a magtárban vagy 60 mázsa buza eladó?

— Van is, nincs is.

— Kend is úgy beszél, mint a jólakott ember.

— Antumfánt, ahogy vesszük, mert még ebéd előtt vagyunk.

— Akkor sem eszik buzát?

— Azt én, de peccsenyével.

— Elhiszem, de kenyér az. Hát van-e sok kenyérnek való?

— Elég lenne három esztendőre is, de csak a fölösse kijáró.

— Jó, hát mennyi az?

— Hogy mennyi? Attól függ, hogy kéri. Vagy 60 mázsa.

— Megadom a piaci árat.

— Az nem szó. Nem piaci buza. Magunk restáltuk.

— Jó, hát adok tiz krajeart mázsjára.

— Hát a fuvar?

A szatócs megvakarta a füle tövét, mert hogy Andrásnál nagyon kényesen jár a ló.

— No, hát maga fuvarozhatja be a vasuthoz. De korán reggel kezdjék, mert

Mihalovics J. gyógyszerésztára a „Kigyóhoz” Debreczen, Főter, a városházzal szemben.

Ajánlja: **Harmat-arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s crém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja tovább következő arczporait: **Berlini Felpuder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy dobozára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Poudér** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

macedon csőcselék védelmére küldi s ha majd a bolgár hadsereg jól megérdemelt vereségben részesült, az orosz flotta megjelenik Konstantinápoly előtt s pár óra alatt a keleti ügyekben meg lesz a nagy fordulat.

Angliában ez a felfogás, de ott nincs elég erő a dél-afrikai háború után. Egész Európa pedig azt érzi, hogy a szultán nem bír már alattvaló országaival se Európában, se Ázsiában, se Afrikában. A mi diplomaciánk tehát igen okosan cselekszik, mikor nem nagy feltűnéssel, kezeit ezen az izzó kérdésen is rajta tartja.

— október 16.

— A Gotterhalte és a Kossuth-nóta.

Egy idő óta ismét sűrűn ismétlődnek azok a sajnálatos jelenségek, melyek arra vallanak, hogy bizonyos pártpolitikai érdekek tüzes vérű legyezőgőzei elég meggondolatlanul a Gotterhalte eljátszását szembe állítják a Kossuth-nótával és így mintegy őket vetnek a király és a nemzet érzelmei közé. Azt minden józan ember tudhatja, hogy a Gotterhaltét a katonai zenekarok nem a király kívánságára vagy parancsára húzzák. A katonai szabályok írják ezt elő s aki ismeri a hadsereg mákaes ragaszkodását — nem csupán ebben, de minden legkisebb kérdésben — a régi szabályokhoz, nagyon jól tudhatja, hogy az efféle dolognak megváltoztatása felette sok akadályba ütközik. Ezzel a Kossuth-

nótát állítani szembe, nem a legszerencsésebb gondolat. A Kossuth-nóta a nép lelkének megnyilatkozása. Ezt elvenni, eltüntetni senki nem akarhatja. De a katonai szabályok megváltoztatásának egyik hátráltatója az a körülmény is, hogy egyáltalán nincs olyan király-dalunk, melyet az egész nemzet jóváhagyásával alkalmazni lehetne.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónk távirati tudósítása.

Budapest, okt. 15.

Lassanként szállingóztak be a képviselők, — kényelmesen, úgy 10 óra felé, holott Apponyi a múlt pénteken a szivókra kötötte, hogy már fél tizkor pontosan itt legyenek az osztályok megalakítása céljából, de azóta régen elfelejtették az intézkedést is, az osztályokat is. Csak mikor beérkeztek, kezdtek összevissza futkosni, mint a későn jövő iskolás gyermekek és kiáltottak: I. osztály; VI. osztály! Hol van? Merre van a VIII osztály?!

Az összes osztályokat és terembiztosokat mozgósították, míg végre mindenki megtalálta a maga osztályát. Ez aztán jó háromnegyed órát elvett az ülés idejéből.

Végre fél 11-kor megnyitotta az ülést Tallián Béla alelnök és első sorban Rátkay kvóta indítványa került napirendre. Rövid vita után, a melyben a miniszterelnök újból fényesen bizonyította be az ellenzék iránt mindenkor ta-

nusított előzékenységét, a Ház úgy határozott, hogy a kvótát szombaton tárgyalja.

A bizottságok választása után Nessi Pál előre viharosnak hirdetett interpellációja következett a kolozsvári incidensek és a Gotterhalte tárgyában. A szélbal lármásan hallgatta Nessi felszólalását, a melyre Széll Kálmán miniszterelnök válaszolt hosszabban és a jobb oldal élénk helyeslése mellett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Láng Lajos, báró Fejérváry Géza és Plósz Sándor.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelentést tett az osztályok megalakulásáról és bemutatta a kérvényeket.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy Nessi Pál a kolozsvári Mátyás-szobor leplezési ünnepélyen történekről és az ott elhangzott Gotterhalte tárgyában interpellálni fog.

A kvóta.

Rátkay László megokolja ama indítványát, hogy a kvótáról szóló kir. kéziratot a Ház tárgyalás alá vegye. Ismétli, hogy az elnök feltehetné ugyan e lehetetlen kérdést a Házban a kvóta tudomásul vételére nézve, de azt senkinek sem hallotta. Lehetetlen épület ez a Ház. Nem tudja, hogy kővé vált hazugságnak, vagy márványnya fagyott nagyuri gögnek tartsa-e? (Derűtség.) Hazugság és nagyuri gög ez, mert a nép szegény és mert e szegény népet ide sem engedték be drága pénzéért, hiszen a nyilvánosságot kizárták innen. Hibás volt azonban a miniszterelnök azért, hogy a mikor az elnök a kvótáról szólott, fel nem állott

én már hajnalban ott leszek a bánhegyesi állomáson a magaméval. Átveszem a vasut mázsáján

— Itt a kezem, nem disznóláb!

András parolázott és hazafelé indult.

A szögletnél megállott egy kissé és ravaszul hunyorított a szemével.

Mikor ő úgy cselekszik, mindig más vallja karát.

Odahaza erősen hozzá is fogtak a zsákfoltozóshoz. A szomszédból is csak került egy néhány. Délután a magtárt alaposan kiürítették, a sógor fölös buzája is bekerült a summába, de csak nem adta ki a 60 mázsát, mert kenyérnek való is csak kellett hogy maradjon.

Az asszony e miatt is összerugta a patkót gazdurammal, mert hogy kevés marad kenyérnek!

— Csiba! Eszel kalácsot! Van a péknél.

— Alábbvaló kend Savanya Jós-kánál, mert az nem lopta a maga családját!

— Mert nem volt neki.

— Hogy ne lett volna!

— Ha volt, úgy én belé házasodtam!

— Még ilyen gyalázatot! Még hogy én Savanya-falamból vagyok?

Az asszony úgy neki keseredett, hogy napestig ki se lépett a konyhából. Elvihették miatta a magtárt is fundamentumostól. De a csendesség másra volt jó.

András észrevétlenül ment föl a padlásra és leemelt onnan három zsák terményt. Azt is oda tette a kocsiderékba legalul. Hajnalban befogatott a sógorá-

val is és két szekéren hordták a buzát az állomásra.

Ugy esett pedig a sora, hogy a szekér aljába került három zsák termény nem lett „meglimitálva“, mert a tetejéről kibontott zsákokban pirosabb volt a buza a rózsánál. Hítelt adott a többinek is.

Náci parázs pénzzel fizetett, András pedig felkapott az első saroglyába és vissza se nézett többé a bánhegyesi állomásra.

No, hogy nem is fuvaros ember kedvére csinálták a vasutat.

Másnap estefelé azonban már bele szóltak a városból a dologba. Dróton jött a riasztó hír, hogyis ocsu van a buzában!

Kutyafékom! Ez nem olyan kicsiség, a mitől egy jóhírű falusi kereskedő nyugodtan horkolja át az éjszakát. A tengerlöpő cipőt is régen elárvereztette már az állam a meséből adóba, a vonat se indult másnap reggelig, hát csak át kellett kinlódni, az éjszakát.

Reggel azonban hívatta András gazdát. Be állított jó papramorgó reményében. Azonban másként adták fel neki a szót.

— Baj van, András gazda!

— Baj nélkül nem él a király se.

— Nem ám, de a buza el lehetne tőle.

— El a. Oszt' mi bántja?

— Ocsu van benne jókora.

— Fusson ki . . . Nem jól látta, aki úgy nézi. De hát szólván, miközön hozzá? Én rostáltat adtam.

— En is.

— Hm . . .

— Hát tudja, a terménykereskedő bepörölt. Kettőnk közül egynek meg kell esküdni. — En hitet teszek az enyémmre.

— Mán hogy én is!

— No, akkor valamelyikünket elzárnak.

— Ugy? No, akkor zárják el, aki eladta. En minden cselédemmel hitelek.

Ezzel kifordult András a boltból és ott hagyta Náci a kétségbe.

Nem soká volt azonban a távolmaradása. Fél óra mulva köhrintett az ajtóban. Náci elérte és kilépett.

— Hát mondanék valamit.

— Ugy vélem, hogy az a haszontalan asszony valamit kevert a buzába, mer hogy egy . . . vagy . . . no, mondjuk két zsák ocsut nem lelek a padláson.

— No, ugye hogy jól sejtettem.

— Csavargós az asszony esze, tudja, hát csak igazijjuk el valahogy.

— Jó, de adja kend a kézírását, hogy a mennyi ocsu a vagon buzából az átrostálásnál kihull, azt visszaváltja és a napszámosokat is fizeti.

— Mán kénytelen vagyok vele, ha muszály.

Az írást megkötötték, nótárius uram rá is ütötte a pecsétet, a dróton vissza is ment róla a hír a városba, ahol átrostálták a vagon buzát.

És, mit tetszik gondolni, mennyit adott a rosta?

Negyédnapra visszacapott András tizennégy zsák ocsut.

A fülét is vakarta, morgott is a haresabajusz alatt, hogy:

— Pedig csak három volt . . . !

és meg nem mondta, hogy a királynak nem volt joga önhatalmulag megállapítani a kvótát. (Derűtség jobbról.) A 67-es kiegyezés, a szabadelvűpárt bibliája mit mond?

Kubik Béla: Jeremiás siralmait! (Derűtség.)

Rákosi Viktor: Az igaz! Jób keze írta.

Rátkay: Azt mondja a biblia, hogy a két állam országgyűlésének előbb tárgyalniok kell a kvótát és ha megegyezniök nem sikerül, csak akkor dönthet a király. De a tárgyalást meg sem kísérelték ez alkalommal. A kvóta addig is túlterhelte a nemzetet, most még növelték is. Ezzel elszegényítik az országot. Kéri, hogy indítványát tárgyalásra tűzzék ki. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Hozzájárul az indítványhoz, de arra kéri a Ház, hogy a kvótáról szóló királyi kéziratot mindjárt most tárgyalja.

Tóth János: Most nem lehet!

Széll: De lehet!

Beóthy: Ki kell nyomtatni!

Széll min. elnök: Holnap minden esetre lehet tárgyalni és ily értelmű határozatot kér. (Helyeslés.)

Beóthy Ákos: Rátkay indítványát mindenestre ki kell nyomtatni és időt kell engedni a tanulmányozásra, mert igen fontos közjogi kérdéssről van szó, a mely koros összefüggésben van az Ausztriával való kiegyezéssel. Ezért kéri a miniszterelnököt, hogy egyezzen bele abba, hogy az indítványt szombaton tárgyalják.

Thaly Kálmán azért is csatlakozik Beóthy indítványához, mert pártja ma egy nagyasszony ravatalához gyülekezik és konferenciát a párt ma nem tarthat.

Széll Kálmán min. elnök: Különösnek tartja, hogy egy kérdést, mely egy más után már négyszer volt szönyegen és a kvótabizottság már régen benyújtotta jelentését, még külön kell tanulmányozni. De nem bánja, hadd tanulmányozzák! (Derűtség!) Bebizonyítja újból loyálisát és hozzájárul ahhoz, hogy a kvótát szombaton tárgyalják. (Helyeslés.)

Elnök így mondja ki a határozatot.

Ugron Gábor az indítvány kinyomatását kéri.

Elnök ezt is kimondja.

Következett a bizottságok választása. 18 bizottságot választottak, ezek közül az új munkaügyi bizottságnak tagjai lettek: Pallagi Géza, Beksics Gusztáv, Bethlen István gróf, Biró Lajos, Blaskovics Ferenc, Bornemissza Lajos, Bujanovics Gyula, Erxst Sándor, Hadik János gróf, Harkányi János báró, Hegedüs Sándor, Keckeméthy Ferenc, Jukey József báró, Justh Gyula, Neményi Ambrus, Rigó Ferenc, Sacellary György, Serényi Béla gróf, Seemayer János, Tisza István gróf és Visontai Soma.

Szünet után.

Elnök jelentést tett a választásról; felkéri a bizottságokat, hogy holnap alakuljanak meg.

A munkarend.

Széll Kálmán miniszterelnök előterjesztést tesz a ház munkarendjéről. Kéri, hogy a bizottságok előbb tárgyalják le a kész tárgyakat, mint a polgári perrendtartást. A szabad hajózásról szóló törvényjavaslatot visszavonja és újat fog betervezni. A jövő hét folyamán szóló a határrendezéséről, a kivándorlásról terjeszt be javaslatokat, Láng miniszter és Fejérváry szintén több javaslatot terjesztenek majd elő, Plósz a biztosításról, az uzsoratorvény revíziójáról és a büntető novella reformjáról terjeszt be javaslatot. (Eljenzés.)

Thaly Kálmán és Konkoly István kérdik, mi lesz a kiegyezéssel?

Széll Kálmán miniszterelnök feleli, hogy a kiegyezés még nincs kész és míg a tárgyalásokat be nem fejezik, nem nyilatkozhatik. *As ország érdekeit meg fogja védeni.* (Helyeslés.)

Beszéde további részében kijelenti a miniszterelnök, hogy a törvény szerint 1903-ban nem okvetlenül kell az önálló vámterületet felállítani; a törvény csupán arról intézkedik, hogy szerződést csupán 1907-ig lehet kötni.

Rakovszky István és Krasznay Ferenc rövid felszólalása után.

Széll Kálmán ismétli a felvilágosításokat, melyek minden hazafit megnyugtathatnak.

Csütörtökön a zárszámadásokat fogja tárgyalni a Ház.

Az ülés végén a miniszterelnök felölt Nassy Pál interpellációjára.

A kolozsvári ünnep és a Gotterhalte.

Nessi Pál a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

1) Megmondhatja-e a min. elnök ur, hogy miért nem jött el a koronás király a kolozsvári Mátyás szobor leleplezésére?

2) Igazak-e az ennek okáról szóló hírek?

3) Miért nem tettek eleget a meghívásnak a királyi család tagjai? Mivel mentették ki távolmaradásukat?

4) Mit keresett Kolozsvárott a tisztán nemzeti ünnepen a Gotterhalte?

5) Elvállalja-e a felelősséget azért, a mi még kifejlődhetik abból, hogy a Gotterhalte ellen ezentul a magyar ifjuság és a polgárság rendszeresen tüntetni fog?

6) Szándékozik-e haladéktalanul előterjesztést tenni a koronás királynak s vele a magyar nemzetnek a Gotterhalte hallatára ébredő érzelmeket megismertetni, és mindent elkövetni az iránt, hogy ezen osztrák himnuszszal a magyar polgárságot tovább ne lázítsák?

Széll Kálmán határozott, férfias választ adott. A király kizárólag csupán személyes magán okokból nem jelenhetett meg Kolozsvárott, a mi fölött *ő felsége* a miniszterelnök előtt *személyesen kifejezte mély sajnálkozását.* De mivel okvetlenül képviselteni akarta magát, ezért küldte Kolozsvárra *József* királyi herceget, aki azonban fájdalom, oly súlyos beteg, hogy el nem mehetett. *József* királyi herceget emiatt nem érheti szemrehányás, ő szívvel-lélekkel részt akart a kolozsvári ünnepen venni. Ott volt azonban *József Agost* királyi herceg, aki *hazafias kijelentéseit a király nevében tette.* Erre büszkék lehetünk. A Gotterhaltét a katonai zenekar szolgálati szabályzat alapján kötelességszerűen játszotta (Nagy zaj a szélső baloldalon.) Kéri a Házat, vegyék tudomásul választát.

Nessi Pál nem vette tudomásul, a Ház többsége azonban tudomásul vette a választ.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az ev. ref. egyházalkotmányi bizottság ülése. A gr. *Degenfeld* főgondnok elnöklété alatt működő egyházalkotmányi bizottság munkáját kedden kezdette meg. Az előadói javaslat alapján az első napon 50 pontot tárgyalt le. Változtatást javasol az 1, 3, 5, pontokra, újból rendezi a 10—33. §-t, amennyiben az egyházak kategóriáját megállapítja, a presbiterium hatáskörét bővíti, számát emeli s az egyházközségnek, mint autonóm joghatóságnak — a törvényben kétsze-

resen befoglalt teendőt, egyetlen §-ba foglalva összegezi.

Az egyházi tisztviselőket felsorolva, azok között megállapítja a fizetés minimumokat, a lelkészekre nézve törvénybe kívánván iktatni azt is, hogy addig, míg az 1848. évi XX. t.-c. életbe léptetésével nagyobb javadalom, esetleg korpótlék lenne megállapítható: legkisebb fizetés az 1898. évi XIV. t.-c. alapján, lakáson és stolon kívül 1600 korona.

Uj lesz a javaslatban azon pont, mely a presbiteriumnak azon esetre leendő feloszlatására vonatkozik, ha az egyházközség ügyeit törvényellenesen vezeti, vagy a felsőbb hatóságok törvényes rendeleteit s határozatait végre nem hajtja, ha akár gazdasági, akár vallásos-erkölcsi tekintetben, az egyház jólétét, fejlődését veszélyeztető határozatokat hoz stb.

Intézkedik a presbiter választásokról, azok legkisebb számát 8, legnagyobb számát 200-ban állapítja meg. Nagyobb egyházakban, presbiter választói körök vagy kerületek lesznek alakítandók, annyi számmal, ahány lelkészi állás van, minden esetre 600—1000 választó foghat egy választó kört vagy kerületet képezni stb.

A kollégiumi sakkverseny idejét már megállapították. E hó 26-án veszi kezdetét a verseny, mely az intézet kis tanácstermében fog lefolyni. Eddig 15 versenyző jelentkezett, mely szám azonban még növekedni fog. A győztes egy nagyon diszesen kiállított sakk felszerelést fog kapni.

Vármegyei közigazgatás.

Bizottsági ülés.

— okt. 15.

Tegnap délelőtt tartotta rendes havi ülését Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága *Puky Gyula* főispán elnöklété alatt.

Az ülésen az egyes szakelőadók terjesztették be a múlt szeptember hóra terjedő jelentéseiket, melyeknek fontosabb részét itt adjuk:

(Alispáni jelentés.)

Rásó Gyula alispán jelentése szerint a múlt hóban a megye területén a közbiztonsági állapotok jók voltak. A fertőző állati betegségek közül sertésveszt állapítottak meg Hajdu-Szoboszlón, Nádudvaron és Mike-Péresen.

A *Ferenczy Elek* nyugalmazott főszolgabíró fegyelmi ügyében a bizottság fegyelmi választmánya *beszüntető határozatot hozott*, mely még jogerőre nem emelkedett.

(A t. főorvos jelentése.)

Losoncy Álmos dr., t. főorvos jelentése szerint a múlt, szeptember hó folyamán a közegészségügyi állapotok kitünőek voltak, jobbak, mint augusztusban.

Ilyen magas a születések száma s mérsékelt a halálozás, a kimutatások szerint.

A halálokok kimutatásánál rendszerint uralkodó betegségek voltak, gümőkór, göresök, bélhurut és tüdőlob.

Ronesoló toroklob 4 községben fordult elő halálozás nélkül; vörheny Tetétlen 8, s a többi községekben még 4 esetben 1 halálozással, 3 gyógyulással.

A számárhurut volt a legelterjedtebb betegség, 4 községből összesen 75 gyermekén észlelték, a kik közül 4 meg is halt.

sulyozta, hogy lépünk már egyszer az okszerű gazgalkodás terére s úgy Simonffy Imre polgármester, mint a tanács tagjai ezt az elvet tartva szem előtt mindent el is követtek, hogy a költségvetés felesleges kiadásait töröljék. Tekintélyes összegeket töröltek majd minden tételnél s a költségvetés mai állapotában már eleve kizárja, hogy Debrecen város a jövő évben 60 százalékos pótdát fizessen.

Sőt, tekintettel a kiadások nagymérvű redukálására a pótdát nem lesz több semmi körülmények közt sem 30 százaléknál.

A tanács tagjai délelőtt is, délután is üléseztek s az üléseken jelen voltak Puky Gyula elnöklésével Simonffy Imre kir. tan., polgármester, Komlóssy Artur főjegyző, Vecsey Imre, Oláh Károly, Körner Adolf, Király Gyula tanácsosok stb.

Ugy a felügyelő-bizottság, mint a jog- és pénzügyi-bizottság javaslatait felolvasták s az azokban kijelölt s törölni javasolt kiadási tételeket törölték is.

Elvben kimondta a tanács a tárgyalások során, hogy a könnyebb áttekinthetőség céljából a költségvetés fejezet-eimeinek tételei között az átruházás nincs meg engedve s e tekintetben is változás alá jön a költségvetés.

Voltak olyan tételek, ahol a felügyelő-bizottság javaslataiban előirt törvényeken kívül még njabb jelentékeny összegű törvényeket eszközölt a tanács a költségvetésen

A tanácsnak a költségvetésre vonatkozó előterjesztése csak azután fog elkészülni, ha a költségvetés minden egyes tételét letárgyalják.

H I R E K.

N a p l ó.

- Iparmuseum*, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.
- Okt. 16—18. A közös katonák szemléje a Pavilon laktányában.
- Okt. 16. Katonai felülvizsgálat Koronában.
- Okt. 18. Az orvos-gyógyszerész egyesület havi ülése.
- Okt. 19. Vásár vasárnapja.
- Okt. 20. Katonai utóállítás a Koronában.
- Okt. 22. Agarászverseny a Hortobágyon.
- Okt. 23. D. u. 3. ó. Rendes közgyűlés a városházán.
- Okt. 26. D. e. 11 ó. Műpártoló egyesület közgyűlése a városháza nagytermében.
- Okt. 24., 25., 27., 28. Ellenőrzési szemle a Péterfia-utcai honvéd laktányában.
- Okt. 29. Pincériskola ünnepies megnyitása.

* **Hegedüs Sándor Debrecenben.** Hegedüs Sándor val. belső titkos tanácsos tegnap részt vett az ev. ref. zsinati előkészítő bizottság ülésén; délből gróf Degenfeld József vendége volt, este pedig a gróf és Puky Gyula főispán társaságában megnézte az Ocskay brigadéros egy felvonását a város páholyából. Ma reggel a gyorsvonattal a volt miniszter Budapestre utazik.

* **Puky Gyula főispán Debrecenben.** Puky Gyula főispán ma reggel a gyorsvonattal Budapestre utazik, ahol jövő

szerdáig marad. Debrecenbe 22-én este tér vissza s 23-án elnökölni fog a városi közgyűlésen.

* **A Csokonai-Kör választmányi ülése.** A Csokonai-Kör a hosszú nyári szünet után tegnap délután tartotta első választmányi ülését, melyen megjelentek: Géresi Kálmán elnök, dr. Tüdös János főtitkár, dr. Arvay Béla ügyész, dr. Kardos Albert titkár, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Ferenczy Gyula, Hamar Gyula, Koncz Akos, dr. Öreg János, S. Szabó József, K. Tóth Kálmán és Zoltay Lajos választmányi tagok. A gyűlés bejelentésekkel kezdődött, melyekből kitűnik, hogy a Csokonai-Kör részt vett a helybeli szabadság-szobor leleplezésén és a Kossuth-ünnepen, képviselőt küldött a csatádi Lenau ünnepre, a zilahi Wesselényi-ünnepre, üdvözlő iratot küldött az eperjesi Tompa-ünnepre. Örömmel fogadta a választmány a Vörösmarty-szobor bizottsága adományát, a mely Dunaiszky László veterán szobormintáját juttatta a Csokonai-szobornak. A választmány foglalkozott a téli felolvasó ülések előkészítésével. Az első felolvasás hagyományos szokás szerint november tizenhetedikén — Csokonai születése napján lesz, a melyet tisztán Csokonai emlékének szentel a kör. A többi felolvasó ülésekre annyi felolvasó ígerte meg közreműködését, hogy havonként legalább egy felolvasás okvetlenül tartható. Közreműködőkül meg vannak nyerve Biró Lajos, Pekár Gyula, Pósa Lajos a fővárosból, dr. Pröhle Vilmos Nyiregyháza-ról, a helybeliek közül Dobiecki Sándor, dr. Tüdös János, dr. Ferenczy Gyula, dr. Gulyás István, Szávay Gy., Rudnyánszky Gyula, Jánossy Zoltán, Szathmáry Zoltán stb. Ezután Kardos Albert terjesztette elő indítványát, hogy a Kör szerkesszen és adjon ki irodalmi és tudományos folyóiratot. Az indítványhoz többen hozzászóllottak, az elnökön kívül dr. Tüdös János, K. Tóth Kálmán, dr. Ferenczy Gyula és S. Szabó József. A felolvasók mind kifejezték abbéli meggyőződésüket, hogy Debrecen és a Csokonai Kör hivatva vannak egy irodalmi és tudományos folyóirat kiadására, de a fontos kérdést minden oldalról meg kell vitatni és az eszme megvalósításához csak akkor lehet és szabad fogni, mikor a folyóirat nemcsak anyagilag, hanem szellemileg is kellően biztosítva látszik. Az indítvány értelmében egy bizottságot küldött ki a választmány, mely Géresi Kálmán elnöklete alatt áll dr. Tüdös János, dr. Ferenczy Gyula, Zoltay Lajos és Kardos Albert tagokból és a mely még ez év folyamán a választmány elé terjeszti véleményi javaslatát. Végül a tagfelvételi ügyeket intézték el. Ujabbban a Kör alapító tagjai lettek: Csanak József, Csanak János, özv. Láposy Ferencné — Csanak Róza, Huzella Elekné — Csanak Janka, Weszprémy Zoltánné — Csanak Ilona, Sesztina Jenőné, — Csanak Margit, Tóth Jánosné — Csanak Irén, Makó Lajos, rendes tagjai pedig Sesztina Jenő, Vántsa György, Lestyán Adorján, Barcza János, dr. Berger Andor, Fürst Ödön és dr. Matolcsy László.

* **Nősülő hírlapíró.** A debreceni hírlapírói kar egyik derék tagja Loránt (Löw) József a Debrecen c. politikai napilap s. szerkesztője rövid időn a nős emberek soraiba lép. A napokban ugyanis eljegyezte Sélley Kola kisasszonyt.

* **Magyar név.** Debrecen egyik előkelő nagy kereskedője Lamberger Ignác butor-kereskedő névmagyarosításáról veszünk hírt. Belügyminiszteri engedély-

lyel László-ra magyarosította előnevét, szembeszállva azzal a balga előítélettel, hogy régi kereskedő ház üzleti szempontból nem magyarosíthatja a nevét. Példát vehetnek tőle idegen hangzású nevű kereskedőink, akik pedig minden esetben azt követelik, hogy az ország kereskedelme tisztán magyar legyen.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter ma érkezett leiratával Bay Adám a debreceni ítélőtáblához beosztott bírósági jegyzőt kinevezte albiróvá a debreceni kir. járásbírósághoz.

* **A világljáró debreceni diák.** Erdei Károly másodéves teológiai hallgató tegnap délután fél 4 órakor érkezett meg világljáró utjáról. A látókép felől jött be a városba barátaival, kik fogadására eléje mentek. Először is a postahivatalban könyvét lebélyegeztette, este 6 órkor pedig a kollegiumi ifjusági kör által összehívott ünnepi gyűlésre ment. A gyűlésen Görömbey Péter szenior meleg szavakban méltatta a vállalkozó szellemű világljáró diák tudás vágyát, kitartását, erélyét, olyan férfit látva Erdei Károlyban, ki majdan dicsőséget fog hozni hazájára. Lelkes isten hozottal üdvözlöt teológus kartársát, kit a nagyszámban jelenlevő ifjuság hosszasan megéljenzett.

Erdei meghatottságtól remegő hangon válaszolt, amennyire nem gondolt a megtisztelő fogadtatásra, annyira kimondhatatlanul jól esik látni társainak szeretetét, ragaszkodását. Majd hazafiságtól lángoló szavakkal festette le vázlatosan utazását, melynek hosszú tartama alatt egyet tanult meg legjobban, — hazáját szeretni!

Szép beszede után lelkesen megéljenezték, majd körülvették barátai s ezer kérdéssel ostromolták a nagy gyaloglásról. — Erdei jól megtermett, barnára lesült arcú fiatal ember. Ez az utja nem a legelső, de minden esetre a legnagyobb volt. Két évvel ezelőtt Párizsba, majd Rómába és vissza gyalogolt, most pedig Német. Franciaországon keresztül Londonba ment, hol jelen volt az angol király koronázásán s ugyancsak gyalog jött haza. A nagyszabású utazást 25 forinttal tette meg.

Barátai ma este 8 órakor társasvacsorát rendeznek tiszteletére a Törő vendéglőben.

* **Szünet az adóügyosztályban.** Lovassy Károly az adóügyi osztály főnöke értesíti a közenséget, hogy e hónap 17 és 18-ik napjain a városi adóügyosztály összes helyiségeiben takarítás miatt a munka szünetelni fog.

* **Eljegyzés.** Debreceni Jenő, Debrecen előkelő társadalmának népszerű tagja, a helybeli gázgyár igazgatója eljegyezte Fuchs Erzsike kisasszonyt, Fuchs Lajosnak, a Magyar Francia Biztosító r. társaság igazgatójának leányát.

* **Szüret, ha bor nincs is.** Javában folyik a szüret a debreceni szőlőkertekben. A kerteségek pár nap óta rendre szüretelnek egymásután régi szokás szerint mulatozással. Pedig, mint a szőlősgazdák állítják, a jó kedvre nem sok okuk van és némely gazdának felényi bora sem termett, mint a múlt évben. Sokat ártottak a szőlőnek a múlt hó végén pusztító fagyok, melyek miatt lerohadt a szőlő a tőkéről.

Az ellopott méhek. A tolvajvilág határozottan sokoldalú. Kevéssé áldásos érdeklődését nem kerülheti ki semmi, ami mozgatható, elemelhető. Tegnap Maurer Emil debreceni tanyai birtokostól négy kas méhet loptak el. A kár nem is

olyan jelentéktelen, mint gondolnók, mert a négy kas méh értéke 80 koronánál többet tesz ki. A csendőrség megindította a nyomozást, s tekintve azt, hogy az el tulajdonított tárgy nem mindennapi, s eldugni sem lehet, hamarosan el is fogja esipni a tolvajt. Egy örvendetes azonban van ebben a szomorú hírben: méhekről szól — rózsabimbó nélkül.

* **Katonai szemlék.** A közöskatonák szemléjének tegnap volt a harmadik napja, a melyen 44 helybeli és 101 vidéki szemlékötles jelentkezett. A jó vidék különben a rendet és pontosságot illetőleg jó példával jár elől s tegnap is bevonult Alsó-Józsa, Felső-Józsa, Mike-Pécs, H.-Sámson és H.-Hadház valamennyi szemlére kötelezett katonája, míg Debrecenből nagyon gyéren jelentkeztek. De a mulasztókat szigorúan meg is fogják büntetni.

* **Vörheny járvány a szomszédban.** H.-Nánás és H.-Dorog községekben veszedelmes méretek közt leptt fel a gyermekéletet gyilkoló vörheny. Alig mulik el egy hét óta nap, hogy 6—10 jelentés ne érkezne a megyeházához újabb megbetegedésekről. A járványt meggátoló intézkedések megtétettek s az összes iskolák bezárattak.

* **Háromezer koronás lopás.** Megemlékeztünk tegnapi számunkban arról, *Galambos János* vidéki gazdától közel 3000 koronát elloptak egyik új kert sori korcsmában. A lopás ügyben, melyet egyik helybeli laptársunk 38,000 koronás lopásnak tüntetett fel, — eddig még nem sikerült a rendőrségnek a tettest elfogni, sőt a károsultat sem hallgathatták ki, miután *Galambos János* még a lopás napján elutazott s *Végh Gyula* r. főkapitány csak szombaton hallgathatja ki a panaszost. Az ellopott pénz teljes összege 2809 korona és 48 fillér.

* **Az Eskü-téri hid.** Fővárosi tudósítónktól vett értesülésünk nyomán írhatjuk, hogy az *Eskü-téri* hidon észlelhető hibák épenséggel nem veszedelmes természetűek. Most ezt állíthatjuk, mivel az *Eskü-téri* hid megerősítésének tervei kitűnően beváltak, úgy, hogy hidat 1903. évi október 1-ig okvetetlenül átadják a közforgalomnak; sőt ha a tél megengedi a hidon a szakadatlan munkát, úgy már 1903. július—augusztus hónapban meglehet tartani a felavató ünnepet. Ez a leghatásosabb cáfolata lesz a hid elhibázott voltáról, hasznavehetetlenségéről, lebontásáról szóló híreknek.

Az átalakítási munka költségei nagyon mérsékeltek voltak. Átalakítás alá kerül a hid külső képe; de csak a hidfők kőépítményeinek képe változik meg a szépség tekintetében a hid előnyére s így az *Eskü-téri* hid a művelt föld kerékességén egyike lesz a legmagasabb felfogású műszaki alkotásoknak s ezenfölül a legdiszesebb s legimpozásabb is lesz. Ha pedig a hid fő ujonnan szerkesztett kőépítményeire tervezett lovasszobrok úgy művészi, mint nemzeti történelmi érzelmek tekintetében sikerülnek, akkor a hid egyik legfenségesebb történelmi emlékké válik. Azonban nem szükséges, hogy a szobrok elkészítése a hiddal egyszerre történjék, mert később is reálíthatók. A mostani terv szerint apródokkal és fegyverekkel körülvett magyar lovas alakokat helyeznek el; vezéralakkal díszítik a nagyszerű hidat. E munkálatok költségvetése már meg van engedve, csak a szobrok költségvetését kell meghatározni és engedélyezni.

* **Völegényének a mostoha anyja.** Németországban történt meg az a bolond eset, hogy egy 23 éves menyasszony mostoha anyja lett a völegényének. A fiu édes anyja ugyanis meghalt, mire a jegyespár elutazott a temetésére. A gyászszertartás végeztével a férfi visszautazott hivatalába, a leányt azonban ott hagyta, hogy szedje rendbe az 56 éves özvegy háztartását. Ezalatt az öreg ember halálosan beleszeretett a leendő menyébe. Mi történt, mi nem, azt nem lehessen tudni. Elég az hozzá, hogy a leány egy szép napon visszaküldte völegényének a jeggyűrűt és kijelentette neki, hogy nem lesz a felesége, mert mostoha anyja kíván lenni. Rövidesen megtörtént az esküvő, amelyen a nagy rokonságból egyedül a mostoha fiuvá degradált völegény nem vett részt.

* **A nagy bereznai-uzsoki vasut kiépítése.** A czugvölgyi vasut Nagyberezna végállomástól kiindulólág Uzsokon át a magyar gácsországi határ szélég vezető 56. kilométer hosszú vasut vonalon végrehajtandó építő munkára az államvasutak igazgatósága már a legközelebb nyilvános versenyt fog hirdetni, mely alkalommal az ajánlatok benyújtására csak rövidebb határ idő fog kitűzteni — a vállalkozni szándékozókat az igazgatóság felkéri hogy a szóban levő vonalat már most tekintsék meg a vonal részletes terveit az állam vasutak építő felügyelőségénél Budapest Nádor utca 32. sz. a. megtekinthetők, a tájékozást nyújtó átnézeti hosz szelvény pedig a m. kir. állam vasutak központi tervtárában Budapest VI. Teréz körút 56. sz. a. földszint megszerezhető.

* **Az agár miatt.** A dunántúli részen levő Fehéregyház község határában lakik két földesur: *Bodonyi Lajos* és *Fábr Gyula*. A két földesur szomszéd birtokos, földjeik egymás mellett vannak s mind a kettő szenvedélyes vadász. A két földesur még nem is olyan régen jó barátságban volt egymással, de a vadászkutyáik miatt összezördültek. *Bodonyinak* két szép agara volt s ezek átjártak *Fábr birtokára* és a nyulakat fogdosták. A múlt hónap elején történt, hogy *Fábr* egy alkalommal, amikor a kutya egy fiatal nyulat vitt földjéről, rápuskázott az állatra. Ettől kezdve engesztelhetlen gyűlölséggel viseltetett a két ember egymás iránt, de azért *Bodonyi* nem tartotta vissza a kutyákat a nyulászattól. A napokban a kukoricaföldek között találkozott a két ellenség. *Bodonyi*, a mint meglátta *Fábryt*, felkapta fegyverét s azzal ellenfelére lött, akinek az oldalába furódtak a sörétek. *Fábr* elesett. Egyik bérése akadt rá s eszméletlen állapotban vitték be a majorba, ahol a halállal vívódik. A merénylet elkövetése után *Bodonyi* kocsiára ült s behajtott a törvénytöréshez, ahol fogva tartották.

* **Leesett a padlásról.** A 7. huszárezred Csapó-utca laktanyájában végzetes baleset áldozata lett *Weisz*, ottani kántinos 18 éves eselédje. *Kovács Jusztn*. Ruhát teregetni felment a padlásra s a padlásajtóból leesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy eltörte a hátgerincét. Beszállították a kórházba, ahol most a halállal vívódik.

* **Állami adók összeírása.** *Fauszt* Elek pénzügyigazgató jelentette az illetékes megyei hatóságnak, hogy Hajdu vármegye területén az összes községekben s városokban az adózó polgárok állami adója egyenként összeírattott.

* **Bur emigránsok Budapesten.** A jövő hónap közepén *De-Wett András* volt bur kommandás és *dr. Wallentin* az

európai bur-akció egyik vezérembere, aki sokáig harcolt az angolok ellen Tranzvában, Budapestre jönnek, hogy felolvasást tartsanak a bur árvák, özvegyek és elnyomorodott bur harcosok javára. *De-Wett* és *dr. Wallentin* már jártak Budapesten s itt lelkes fogadtásban is részesültek. A bur bizottság, amelynek elnöke *dr. Szalay Károly* főgymnasiumi tanár, a két emigráns tiszteletére most is nagy ünnepélyeket rendez s a mint az érkezés időpontját megállapítják, a fogadtatás előkészületeit is megkezdik.

* **A pénzügyminiszter a díjnokoknak.** Az országos díjnok-egylet küldöttsége járult az országházban a pénzügyminiszter elé egyletük kerelmével, hogy a kormány az egylet segély alapja javára tárgysorsjáték rendezését engedélyezze. Kérésüknek eleget tett a kormány s így hálára kötelezte maga iránt az országos díjnok egylet minden tagjait s megszünteti az egylet vezetősége iránt keletkezett ellenszenvet is. Szép reménnyel tölti el őket azért is, hogy egyletük életképességét és szükségességét a felsőbb hely is elismeri; továbbá, hogy ez gondolkozóba ejti a díjnoki kar azon elemeit is, kik eddig egyletükkel s annak működésével mit sem törődtek s egyuttal felrázza azokat is, kik eddig egyesületük iránti anyagi kötelezettségüknek eleget nem tettek. S ezen tárgysorsjáték engedélyezésének kivitele megszünteti mindazon véleményeket, melyek állítják, hogy a vezetőség belefáradt a küzdelmekbe s a díjnokok ügyét elpótványodni engedte s egyszermind vigasztalja s biztatja az egylet tagjait, hogy reájuk szebb jövő derűje néz.

* **Lopások.** Szinte állandó rovatot lehetne nyitni e cím alatt, oly gyakoriak az enyém — tied meghatározása közötti botlások. — *Hartstein* Nándor hajdu-szt. György pusztai lakos egy reggel, arra ébredt fel, hogy ismeretlen tettes kukorica földjének egy részét egyszerűen lekopasztotta. Bejelentette az esetet a csendőrségnek mely kinyomozta a tettest *Tóth Sándorné* felső-józsa lakos személyében, ki ellen a feljelentést megtették. — *Vágó* István ondód-pusztai lakosnak egy sötét éjszakán elhajtották öt szép ludját. Szegény ember keserűen panaszkolta el baját a csendőrségnek, mely kutat a tettes után.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: *Szakács Karolina* gör. kath. 17 éves, *Zöld Lajos* ev. ref. 63 éves, *Szija István* ev. ref. 69 éves és *Galambosi Antal* róm. kath. 45 éves.

* **Olcsóbb lesz a telefon Budapesten.** A posta, táviráda és telefon elnök-igazgatója *Szalay Péter* miniszteri tanácsos a kereskedelmi miniszter felhívására elrendelte, hogy a telefon-díjak Budapesten való leszállításának tervét a posta és táviráda főigazgatóság készítse elő. A számítások nagy részét már befejezték s nem sokára az egész reform terve a miniszter elé kerül.

* **Örökbe adandó egy 4 és fél éves egészséges szép leány gyermek.** Értekezhetni lehet Szent-Anna utca 28. sz. a.

x **Hölgyek érdekében!** Nagymaradék vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli időnyre, ugyszinte blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olcsó árban **Mezey Gyulánál** Piacz-u. 42. Biedermann ház Nagy pénz megtakarítás!

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 16. csütörtök: *Az öreg*, vígjáték. (B.)
 Okt. 17. péntek: *Demimonde*, színmű. (C.)
 Okt. 18. szombat: *A szultán*, operette. (A.)
 Okt. 19. vasárnap, délután *Piros bugyelláris*, népszínmű; este *A sötétség hatalma*, paraszi-dráma. Itt először.

— **(Ocskay brigadéros.)** Herceg Ferenc kuruc színműve gondos előadásban került színre. Aki játszott, egész lélekkel eszelekedte; az előadásból mégis hiányzott az az isteni szikra, mely a nézőt lánggra lobbantja. *Palágyi* Lajos a címszerepben nagy igyekezetet fejtett ki; de hangszálai nem elég izmosak arra, hogy három óra hosszat tartó erős kiabálást berekedés nélkül kibírjanak. Pedig a legszilajabb indulatot, szenvedélyt is ki lehet fejezni a hang megerőltetése nélkül, művészi mérséklettel. Erről fényes bizonyítást tett *Jeszenskyné*, aki a cigányleány szerepében könyekre fakasztó, velőig ható igaz bensőséggel játszott. Mind a két jelenete kimagasló, művészi értékű volt. A fejlődésnek ilyen irányu útja, a tehetségnek ez a fegyelmezése vezet a tiszta, nemes sikerek forrásához. Eltalálta a szint és hangot *Klenovits* György is, ki Szörényi kapitányban kitűnően érzéketlenné meg a nyers, szilaj, dacos, izzó lelkű kurucot. Más figyelemre méltó alig volt a tegnapi Ocskay-estén. Van azonban egy pár ujj a ki minden színmű-előadásnak sötét láttere. Ezeket az óras mesternek ki kellene szedni a szerkezetből; mert a legjobb Patek-óramú se járhat pontosan, ha egy két porszem zavarja a finom gépezetet.

— **(Az öreg.)** Ma újítják fel *Follinusz* Aurél vígjátékát. *Az öreg*-et, melynek szereposztása a következő: Rélay Kálmán; Pataki Béla; Arthur; Pápai Lajos; Klára; Csige Ilonka; Bernáth István; Nagy Dezső; Szegfi Károlyné; Jeszenszkiné; Gombás Pál; Szilágyi Aladár; Irma; Menszáros Margit; Kéri Tivadár; Krémer Jenő; Hajnal Ilona; Hahnel Aranka; Török Tihamér; Sebestyén Géza; Kárász Viktor; Virágháti Lajos; Heves Béla; *Palágyi* Lajos.

— **(A sötétség hatalma.)** Tolsztojev hatalmas orosz paraszt színművének vasárnap este lesz a bemutatója. Ezt a darabot magyar színpadon először *Makó* Lajos hozta színre a budai színpadon, ahol megrázó hatása volt. E mélyeséges szép alkotásban halás szerephez jutottak: *Jeszenskyné*, *Hahnel* Aranka, *Menszáros* Margit, *Ebergényiné*, *Palágyi* Lajos, *Sebestyén* Géza, *Nagy* Dezső.

— **(A belleveillel szűz)** próbáival a társulat már annyira haladt, hogy az igazgató a jövőheti műsorra valószínűn kitzüzi *Milócker* e daljátékát.

TAVIRATOK.

Ruttkayné temetése.

Budapest, okt. 15. (*Saját tudósítónk távirata.*) Ruttkayné, Kossuth Lujza temetése ma délután 4 órakor ment végbe nagy részvét mellett. Számos képviselő jelent meg pártkülönbség nélkül. A székes főváros küldötteinek élén *Márkus* főpolgármester állt. A gyászházban a

királyi dalszínház énekkara énekelt, azután *Horváth* Sándor evang. lelkész mondott megható imát. A menet élén 3 koszorú kocsis haladt, a hatlovas gyász-kocsi után a gyászoló család lépdelt, kiket a 48-as agg hovádek követtek. A temetésen a függetlenségi párt testületileg jelent meg *Thaly* Kálmán és *Tóth* János alelnökök vezetése mellett. A sirnál *Ruttkay* László a párt nevében megható beszédet mondott. A menetben nagyszámú közönség vett részt, igen sok nő fekete ruhában.

Bombamerénylet hire a Házban.

Budapest, okt. 15. (*Saját tudósítónk távirata.*) A képviselőház elnöksége ma levelet kapott, a melyben a névtelen író figyelmezteti a rendőrséget, hogy a mai ülés folyamán valaki a karzatról bombát fog dobni az elnöki emelvény felé. A Házban természetesen a bejelentett bombamerényletet rossz tréfának tartják és ilyen értelemben beszéltek is róla. Mindazonáltal a rendőrség a hírlapírók karzatán egy detektívet helyezett el, hogy az elnöki emelvényt megfigyelje. Egyéb-ként az elnöki emelvény fölött levő páholyba ma nem bocsátottak közönséget, a folyosókra se engedtek senkit a képviselőkhöz, a hírlapírókhoz és gyorsírókhoz kívül. Az ülés megnyitása előtt megvizsgálták az elnöki emelvényt, de ott semmit sem találtak.

Gabonatözsde.

Budapest, október 15. (*Saját tudósítónk távirata.*) Déli zárlat. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen irányzat mellett 16.000 métermázsza került forgalomba egyenlő tartott, közben valamivel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek bányadtak. Idő: szép.

Buza októberre	7:17—18.
„ áprilásra	7:24—25.
Rozs októberre	6:32—33.
„ áprilásra	6:37—38.
Zab októberre	5:92—93.
„ áprilásra	6:09—10.
Tengeri májusra	5:67—68.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás.

Mezei Klára rémülten ugrott ki ágyából a zajra. Nem tudta elképzelni, mi történt. Még sötét volt: alig viradt. Azt hitte, hogy a házi asszony béna fiacskája lett rosszul; kitorolte szeméből az álmot és az ajtó felé tartott.

— Maga az néni? Mi baj!

— En vagyok, Klárikám, nyissa ki az ajtót! — szótogolta Domoszlai lágyan, érzelmesen.

— Klára megismerte Domoszlai hangját. Iszonyu félelem vett rajta erőt. Egész testében reszketni kezdett és görcsösen kapaszkodott egy székbe. Mi fog itt történni! Domoszlai bizonyosan részeg és rátöri az ajtót. Férfi nincs a háznál és ha segítségért kiabál, csak tetézni fogja a szégyent, a botrányt. Mit fog az a jámbor, becsületes asszony felőle gondolni?

Bizonyosan azt hiszi majd, hogy ő biztatta fel Domoszlait ilyen merész támadásra. Kacérkodott vele, hitegette; aztán a mámoros férfi készpénznek vette a játékot. De hiszen soha nem is szólt vele! Mindössze udvarias köszöntését fogadta néhány szóra. De ki hiszi ezt el? Az egész város ellene zudul ha az éjjeli botrányt tudódik.

Domoszlai nem szokott senki után

ok nélkül szaladgálni.

Mindez egy pillanat alatt végigcsikázott a szegény magányos leány elméjén. Lázás kezét lüktető homlokához, azután dobogó szívéhez szoritotta. Elsülyed szégyenében! Mért veri őt a teremő? Mit vétett, kinek ártott valaha életében? Hát olyan nagy bűn az, ha egy szegény szép leány erényes? Hát a színésznőt okvetlen sárba taszítja végzete? Nem, nem! Kell igazságos bírónak lenni, a ki mindenütt jelen van, a ki mindent lát. Az igazságos bíró nem hagyhatja őt el ebben a válságos helyzetében. Hiszen nem adott rá okot. De mit csináljon? mit csináljon? hogyan hártsa el a váratlan veszedelmet, a szégyent, a botrányt?

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma csütörtökön. okt. hó 16-án

Az öreg.

Vigjáték 3 felvonásban

Holnap október 17-én:

Demimonde.

Színmű

10716 tkv.

1902.

Árverési-hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tszék. mint tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni mészáros társulatnak végrehajtónak Kolszti József ellenivégrehajtási ügyében 1902 évi aug. hó 19-én birói árverésen eladott a debreczen-p.-jósai 866 sz. tjkvben az 544 hrsz. a. felvett ingatlan 412 korona 50 fill. a debreczeni p.-jósán 448 sz tjkvben az 550 hrsza. felvett ingatlanból Kolszti Józsefet illető részre 167 kor. 20 fill. a debreczen p.-jósai 385 sz. tjkvben az 481 hrsza felvett ingatlanból Kolszti Józsefet illető részre 353 kor. 10 fill. a debreczeni p.-jósai 327 sz tjkvben A+ 480 hrsz. felvett ingatlanból Kolszti Józsefet illető részre 302 kor. 50 fill. kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén annak foganatosítására határidőül 1902 évi november hó 6-ik napjának délelőtt 9 órájára e kir. törvényszék árverési termében kitzetett.

Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 412 korona 50 fill. — 167 korona 20 fill. — 353 korona 10 fill. — 302 korona 50 fill.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir. tszk. mint tkvi. hatóságnál és Felső-józsa község előjáráságánál tekinthetők meg.

A kir. tszék. mint tkvi. hatóság, debreczen 1902 évi szeptember hó 6 napján.

Hegedüs.

kir. tszéki bíró.

Kardos László

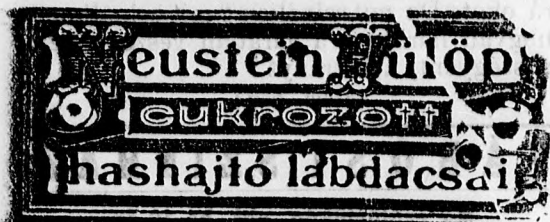
Kossuth-utczai üzletébe

megérkeztek

a divatos barchentek és francia flanelek a valódi Jaeger alsó ingek és nadrágok saját készítményű paplanokban, és pedig clothból (8 koronától feljebb :) gyapjú satinból (10 koronától) és selyemből (18 koronától)

óriási választék áll

a t. vevő közönség rendelkezésére.

melyek már évek óta jónak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Cukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pilulát tartó doboz 30, egy tegercs. négy 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tegercs bérmentve szállíttatik.

Kérjünk

NEUSTEIN F. hashajtó labdacskait. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényi leg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásainkon Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP

„Szt.-Lipót”-hoz czimzett gyógyszerháza

WIEN, I., Plankengasse 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, Mihálovits J. Muraközy László, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerházaiban.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szíves tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymálm megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

Haszonbérlet.

H.-Nádudvaron, Kaba vasuti állomáshoz közel, gazdasági épületekkel és lakással ellátott

ezer kis holdas birtok,

melynek egyik fele a „Bojaron” a másik a „Sósleken” fekszik, 1903. év őszétől haszonbérbe adatik.

Érdeklődők részletes fölvilágosítást Dr. Igaz Pál békés ügyvédől nyerhetnek.

Megérkeztek a legújabb

női ruhaszövetek, rancia flanelek,

mosó velezek,

szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz Jzsef és Társa utóda

Vászon készfehérnemű raktárába.

Debreczen. Kistemplom-pazar.

Hirdetések

a SZABADSÁG napilap számára

jutányos áron felvételnek.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és kiüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Ingyen adok mindenkinek képes árjegyzéket.

Előre haladt idény miatt raktáromon levő összes áruimat

Gyári áron bocsátom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Áruim minden bel és külföldi óra és ékszer kereskedőkkel

Versenyképesen.

Ezüst éremmel kitüntetve, versenyképességért, sajátgyártmányu inga óráimért.

Azon felül raktáromon tartok: Magy. kir. fémjellel ellátott 14 karatos arany gyűrűket 2 f. 50 któl fölfelé, arany fülbevalókat 1 f. 50 któl fölfelé, karkötőket a legolcsóbtól a legdrágábig, láncokat, holgyek és urak részére, ezüst és China-ezüst evőeszközöket, ezüst és China ezüst disztárgyakat.

Minek utána azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy nagyobb mennyiségű óra és ékszer raktárt olcsón megvásárolva én is a n. é. közönségnek azokat minden elfogadható áron elárusítom.

Tisztelettel:

Gasparik Antal,

Chronometer mű-órák, óra készítő, valamint a M. Kir. All. Vasutak szállítója és pályá-órása. Debreczen, alföldi takarékpénztár épület.